

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Dr.

Wilno, dnia 30 listopada 1934 r.—

1181.—

T r e ś ć n u m e r u :

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Dział. Str.

1. Wybicie szyb w konsulacie litewskim w Królewcu.—	I.	1.
2. Echo artykułu czeskiego o stosunkach polsko-czecho-słowackich w "Liet.Aidasie".—	"	"
3. Dokoła wystawy sztuki szwedzkiej w Kownie.—	"	"
4. Pismo amerykańskie o Litwie.—	"	"
5. Przyjazd angielskiego attaché wojskowego.—	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

6. "Rytas" o stosunkach z Litwinami amerykańskimi.—	III.	"

K r o n i k a .

7. Nowi burmistrzowie.—	"	"
8. Centrala Pedagogiczna przy M-stwie Oświaty.—	"	2.
9. Zjazd adwokatów.—	"	"
10. Wyznaczenie emerytury ks.Krupaviciusowi.—	"	"
11. Liczba lekarzy na Litwie.—	"	"
12. Zwalczanie komunizmu.—	"	"
13. Zjazd rzemieślników.—	"	"
14. Sprawa katedry prawa kłajpedzkiego.—	"	"
15. Zatwierdzenie planu robót publicznych.—	"	"
16. Liczba ofiar wojny o niepodległość.—	"	"

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Wybicie szyb w konsulacie litewskim w Królewcu. Prasa ryska /z 30.XI.1934/: 26 listopada nieznanym sprawcy wybili w lokalu konsulatu litewskiego w Królewcu kilka szyb.-

Echa artykułu czeskiego o stosunkach polsko-czechosłowackich w "Liet.Aidas". "Liet.Aidas" Nr.271 /XI.1934/ zamieszcza obszernie streszczenie artykułu pisma czechosłowackiego "Narodni Politika" o stosunkach polsko-czechosłowackich. Streszczenie Elty nosi tytuł "Czechosłowacja dotkliwie obrażona przez Polskę".

Dokoła wystawy sztuki szwedzkiej w Kownie. "Liet.Aidas" Nr.271 /XI.1934/: W związku z wystawą szwedzkiej sztuki stosowanej w Kownie przybył do Kowna gorliwy działacz w zakresie zbliżenia narodów bałtyckich i skandynawskich, prezes instytutu bałtyckiego w Stockholmie i kierownik muzeum historycznego prof. Sigurd Curman. W rozmowie ze współpracownikiem "L. Aidasa" wyraził prof. Curman swe zadowolenie z pobytu na Litwie i podziw spowodu postępu, jaki Litwa w ciągu trzech lat wykazała. Prof. Curman złożył wieniec na grobie litewskiego Nieznanego Żołnierza.-

Pismo amerykańskie o Litwie. "Liet.Aidas" Nr.271 /XI.1934/: Największe pismo amerykańskie "New York Times" zamieściło ostatnio wielki artykuł o trzech państwach bałtyckich, w tej liczbie sporo miejsca poświęciło Litwie.-

Przyjazd angielskiego attaché wojskowego. "Liet.Aidas" Nr.271 /XI.1934/: 26 listopada przybył do Kowna angielski attaché wojskowy na Litwę major Firebrace.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"Rytas" o stosunkach z Litwinami amerykańskimi. "Rytas" Nr.271 z 27.XI.1934 r. Art.p.t. "W sprawie stosunków z Litwinami amerykańskimi". Streszczenie:

Skonstatować należy, że w ostatnich czasach zaczęto się więcej interesować sprawą stosunków litewskiej emigracji z Ojczyzną. Dotychczas bowiem sprawa ta była zaniedbana, mimo, iż uchodźstwo litewskie w Ameryce stanowi jedną trzecią litewskiego narodu. Ten milion Litwinów w Ameryce może Litwie wiele dopomóc w polityce zagranicznej. Należy jednak wciąż patryjotyzm Litwinów amerykańskich pobudzać. Wstydzić się bowiem trzeba, że według utartej opinii, jaka panuje w Ameryce, Litwinom europejskim chodzi jedynie o pieniądze amerykańskich rodaków. Litwa nic nie asygnuje, jeżeli chodzi o poparcie litewkości w Ameryce i utrzymanie łączności z uchodźstwem. Nie należy zaś zapominać, że Litwa winna jest Litwinom amerykańskim bardzo wiele. W ciężkiej chwili pożyczyli oni Litwie 1.800.000 dolarów. Złożyli blisko miliona dolarów na rzecz odbudowy Ojczyzny. Ślali do Litwy co roku przy pomocy przekazów pocztowych do 12 milj. dolarów. Gdyby to wszystko złożyć razem, uzyskałoby się sumę bardzo znaczną, bo przewyższającą 100 milj. dolarów. Wzamian za to wszystko Litwa niczem się nie odwzajemniła. Większości reemigrantów odmówiła nawet praw obywatelskich. Niejeden z nich powrócił do Ameryki, przeklinając wprost swoją Ojczyznę. Należałoby to wszystko corychleż naprawić. Należałoby asygnować pewne sumy na zakup podręczników dla szkół litewskich w Ameryce. Należałoby użyczyć Litwinom amerykańskim poparcia moralnego.-

K r o n i k a .

Nowi burmistrzowie. "Liet.Aidas" Nr.271 /XI.1934/: Burmistrzem m.Kretyngi został korespondent "Lietuvos Keleivis" Tomasz Dąbrowski, wiceburmistrzem Antoni Dirmeitis, przedstawicielem w Radzie Powiatowej St.Jodikis. Burmistrzem Rakiszek został Juljusz Malewicz, wiceburmistrzem Josel Lewit, przedstawicielem w Radzie Powiatowej Mateusz Milakmis. Burmistrzem w Rosieniach został Adolf

Jodko, wiceburmistrzem felczer Franciszek Łazdowski, przedstawicielem w Radzie Powiatowej Maks Lewi. Burmistrzem w Jurborku został naczelnik policji rosieńskiej Leśniewski, wiceburmistrzem b.burmistrz Gepner, przedstawicielem w Radzie Powiatowej J.Pożubiński. Burmistrzem w Prenach został dr.Naglus, burmistrzem w Joniszkach został były burmistrz Antoni Gędziłło. Burmistrzem w Żagarach został Sylwester Raksztys, przedstawicielem w Radzie Powiatowej Wiktor Bujszas. Członkami zarządu powiatowego w Możejках zostali Alfons Sabański i Piotr Mażyłis., prezesem Rady Powiatowej został Augustyn Pałtarokas. Członkami zarządu pow. w Szawlach zostali Władysław Piotrowski i kapitan rezerwy Niauronis.-

C e n t r a l a P e d a g o g i c z n a p r z y M . O ś w i a t y . Prasa kowieńska /z 27.XI.1934/:Przy Radzie Oświatowej M-stwa Oświaty zostało założone Centrum Pedagogiczne, którego celem jest podtrzymywanie stosunków z zagranicznymi instytucjami pedagogicznymi oraz reprezentowanie Litwy w ruchu pedagogicznym zagranicą.

Prezesem Centrum został mianowany wiceminister K.Masilunas.-

Z j a z d a d w o k a t ó w . Prasa kowieńska /z 27.XI.1934/:Dnia 9 grudnia prezydium Rady Adwokatów postanowiło zwołać zjazd adwokatów. Do porządku obrad zjazdu wpisano szereg doniosłych kwetyj.-

W y z n a c z e n i e e m e r y t u r y k s . K r u p a v i c z i u s o w i . Prasa kowieńska /z 27.XI.1934/:Gabinet Ministrów wyznaczył ks.Krupavicziusowi dożywotnią emeryturę w wys.270 lt.miesięcznie. Jak wiadomo, ks.Krupaviczius był ministrem Rolnictwa, prezesem frakcji chrz.-demokratycznej w Sejmie i autorem ustawy o reformie rolnej. Obecnie ks.Krupaviczius jest proboszczem w Wejwerach.-

L i c z b a l e k a r z y n a L i t w i e . Prasa kowieńska/z 27.XI.1934/:Według wiadomości urzędowych, w Litwie jest 646 lekarzy, w tem 321 Litwinów, 270 Żydów, 15 Polaków, 15 Rosjan, 14 Niemców, 7 nieoznaczonej narodowości, 2 Ukraińców, 1 Białorusin i 1 Gruzin.-

Z w a l c z a n i e k o m u n i z m u . Prasa kowieńska /z 27.XI.1934/:W tych dniach Sąd Wojenny rozpatrzył sprawę komunistów Matulaitisa, Oleki i A.Milewicza. Sąd skazał Matulaitisa na 8 lat ciężkiego więzienia, Olekę na 5 lat i A.Milewicza na półtora roku tegoż więzienia.-

Z j a z d r z e m i e ś l n i k ó w . Prasa kowieńska /z 27.XI.1934/:25 listopada odbył się w Szawlach III ogólnokrajowy zjazd Związku litewskich przemysłowców, kupców i rzemieślników. Na zjazd przybyło ok.600 delegatów.

Zarząd centralny Związku uchwalił założenie specjalnego funduszu dla poparcia "werslininków", aby nikt z nich nie bankrutował. Znaczki niebieskie zostały wydane dla nawiązania ściślejszych stosunków między litewskim kupcem Litwinem a nabywcą.

Przed zamknięciem zjazd przyjął szereg uchwał.-

S p r a w a k a t e d r y p r a w a k ł a j p e d z k i e g o . Prasa kowieńska /z 27.XI.1934/:25 listopada Rada Wydziału Prawnego Uniwersytetu Witolda Wielkiego rozpatrywała kwestję powołania wykładowców prawa kłajpedzkiego. Zamiast prof.Radbrucha, który nie przyjął zaproszenia na katedrę prawa kłajpedzkiego, przewidziany jest dr.Anisas, ale dla pewnych poważnych przyczyn nie może on obecnie wykładać. Zamiast przeto dr.Anisasa i zmarłego prof.Sokołowskiego zostanie przekazane wykładanie kłajpedzkiego prawa cywilnego i karnego prof.Stankiewiczowi i Bielackinowi.

Wydział troszczy się również o odpowiedni lokal, gdyż obecny jest zbyt ciasny i niehigjeniczny.-

Z a t w i e r d z e n i e p l a n u r o b ó t p u b l i c z n y c h ."Liet.Aidas" Nr.271 /XI.1934/:Gabinet Ministrów zatwierdził plan robót publicznych na sezon roboczy 1934/35 r.-

L i c z b a o f i a r w o j n y o n i e p o d l e g ł o ś ć ."Rytas" Nr.271 /XI.1934/:Walka o niepodległość Litwy pochłonęła 4.529 ofiar /1.401 zabitych, 2.677 rannych, 297 zmarłych od chorób, 154 inwalidów/.-